

”Krøblinge og blinde er vi alle”.

Sådan slutter Helge Rodes sensymbolistiske digt "Krøblinge og blinde". Digtet er både i form og indhold meget klassisk i sin tydelige næsten bibelske lignelse om kongens blinde øje for verdens ondskab og lidelser. Udover at digtet udtrykker en holdning og derfor næsten kalder på en hurra-læsning af en 1970'er marxist, så er det samtidig banalt politisk i sin symbolske pointe om modsætningen mellem "glans og pragt" og krøblinge og blinde. Den samme tydelighed går igen i Ukendt kunstners 2014 udgave af Krøblinge og blinde, hvor rapperens Københavnske diktion også er superkorrekt rigsdansk udtale kombineret med et blik for nutidens ønske om bling-bling og selviscenesættelse, der i virkeligheden falder sammen når det "forfærdelige forfængelige" ønske om at "ligne en million" bare er "at man har afbetaling på sin telefon" ganske som det hos Helge Rode bliver umuligt "at skjule vores skam" for "Krøblinge og blinde er vi alle". De to tekster peger mere eller mindre bagud på Thomas Kingos klassisk barokke tekst "De fattige udi Odense hospital" fra 1682, hvor kongen også skal se krøblingene på Odense hospital. På den måde skriver de to tekster sig ind i en lang litteraturhistorisk tradition for at beskæftige sig med det

politiske og samfundsmæssige, hvad enten det handler om en henvendelse til kongen, til de revolutionslystne eller til indvandrerne. Men den politiske lyrik har også altid været et smertensbarn i den danske litteratur, fordi politik som emne netop fordrer holdninger. Og holdninger søger ofte tekster der er tydelige og simple fordi budskabet skal stå frem og det går nogle gange udover teksternes æstetik og følelse. Med andre ord, så bliver Helge Rodes udgave af krøblinge og blinde en tydeligere politisk tekst, men spørgsmålet er om Thomas Kingos, De fattige udi Odense hospital er bedre litteratur netop fordi teksten må smyge sig udenom sit budskab ved at være stor litteratur, fordi man ikke måtte kritisere kongen i et feudalt samfund –som Danmark var i 1600-tallet? Forløbet lægger ud med at arbejde Helge Rodes digt krøblinge og blinde og sammenligne det med Kingos De fattige udi Odense hospital inden vi indleder den indledende diskussion af om politik og god litteratur er hinandens modsætninger. Derefter laver vi et litteraturhistorisk nedslag i det moderne gennembrud, hvor vi ser på Georg Brandes parole om, at "litteraturen skal sætte problemer under debat".

DOWNLOAD DETTE KOMPENDIE FRA

<http://rod-ord.dk/temaer/7-helge-rode-politisk-lyrik/>

En parole, som netop overskrider grænsen mellem litteratur og politik. Derefter vil vi lave en kort ekskurs til nutiden og diskutere ud fra en diskursanalytisk vinkel, hvilken magt sproget har som politik. Dvs. at i stedet for som i indledningen at pege på et politisk indlån i litteraturen, så vil vi nu se på et sprogligt indlån i det politiske liv. Derefter vil vi vende tilbage til det moderne gennembrud og arbejde med forskellige politiske tematikker omkring bl.a. socialismen og kvindelitteraturen samt sædelighedsfejden og derefter lave en afprøvning af, hvor grænsen går for det politiske gennem en læsning af Herman Bangs Franz Pander, hvor den impressionistiske skrivestil jo netop er antiholdningspræget og journalistisk ud fra sloganet om "show it don't tell it". Til sidst vil vi vende os mod de to tekster "Krøblinge og blinde" igen og endnu engang diskutere, hvor grænsen er mellem lyrik, litteratur og politik. Til sidst perspektiverer vi til den aktuelle flygtninge-indvandrer diskussion i tekster af Ulla Dahlerup, Yahya Hassan og Natascha.

MATERIALER TIL FORLØB 3

1. Helge Rode, Krøbling og blinde (1931)
2. Hans Philip / Ukendt Kunstner, Krøblinge og blinde (2014)

3. Thomas Kingo, De fattige udi Odense hospital (1682)
4. Sine Dalsgaard red. iBog, Litteraturens huse, afsnittet "Magt og samfund": <http://litteraturenhuse.systeme.dk/index.php?id=545>
5. Birthe Rønn Hornbech (2013), Yahya Hassans digte er litteratur.
6. Georg Brandes, af: Indledning til hovedstrømninger (1871)
7. iBog, Litteraturens veje, kap. 8 "det moderne gennembrud"
8. Ordet fanger", dansk dokumentarfilm fra 2012: <http://youtu.be/i6Frfi66bqE&feature=youtu.be>
9. Peter Munk Christiansen, Rune Valentin Gegersen et al. PolitikNU, 2012, kap. 11 "Medier og politik" afsnittet "Medieteorier" -særlig fokus på afsnittet om diskursanalyse.
10. Holger Drachmann, Engelske socialister (1871)
11. Gita Pasternak, Textanalyse -et minilex (2005)
12. Ær Mörkret, victoria Benedictsson (1888)
13. Herman Bang, Franz Pander (1885)
14. Ulla Dahlerup, Tale til Dansk Folkepartis landsmøde 2003 (2003)
15. Yahya Hassan, Barndom (2013)
16. Natasha, Giv mig Danmark tilbage (2007)

DOWNLOAD DETTE KOMPENDIE FRA

<http://rod-ord.dk/temaer/7-helge-rode-politisk-lyrik/>

LEKTION 1

SEKVENSER

RØDDER FORLØB 7
INTRODUKTION TIL FORLØBET OG
SNAK OM HVAD POLITISK LITTERATUR ER

- A. Lærerintroduktion. Hvad er politisk litteratur? Politisk litteraturhistorie? I dette forløb med fokus på det moderne gennembrud og realistiske genrer, der står i modsætning til æstetiske genrer –er det nødvendigvis modsætninger?
- B. Gruppearbejde: overvej, hvad der gør Helge Rodes og Kingos tekster politiske? Er de overhovedet det?
- C. Fælles opsamling med inddragelse af Birthe Rønns tekst om Yahya Hassan –er det politik eller litteratur?

LEKTIE

1. Helge Rode, Krøblinge og blinde (1931)
2. Kingo, De fattige udi Odense hospital
3. iBog, Litteraturens huse, afsnittet "Magt og samfund": <http://litteraturenhuse.systemtime.dk/index.php?id=545>
4. Birthe Rønn Hornbech, Yahya Hassans digte er litteratur, <http://www.b.dk/kommentarer/yahya-hassans-digte-er-litteratur>

DOWNLOAD DETTE KOMPENDIE FRA

<http://rod-ord.dk/temaer/7-helge-rode-politisk-lyrik/>

LEKTION 2

SEKVENSER

- A. Læreroplæg om det moderne gennembrud (opload powerpoint inden timen)
- B. Klassen arbejder med arbejdsspsm til Hovedstrømninger -resten af timen!
- C. Redegør for hvad Brandes forstår ved "Reaction"
- D. Hvilke problemer skal litteraturen sætte under debat iflg. Brandes? (s. 108, l. 23 og frem)
- E. Hvad er der galt med den danske litteratur iflg. Brandes? (s. 108 l. 34 og frem)
- F. Forklar eksemplet med Aladdin og hvorfor han skal skiftes ud med "arbejderen"

LEKTIE

1. Læs Georg Brandes, Af: Indledning til Hovedstrømninger i det 19de Aarhundredes Litteratur
2. Litteraturens veje s. 194-200 (det moderne gennembrud)

DOWNLOAD DETTE KOMPENDIE FRA

<http://rod-ord.dk/temaer/7-helge-rode-politisk-lyrik/>

LEKTION 3

SEKVENSER

RØDDER FORLØB 7
DET MODERNE GENNEMBRUD SOM
PROGRAMTEKST OG PERSPEKTIVERING TIL SPROG
SOM MAGT I DAG MED EN DISKURSIV VINKEL

- A. Kort om Brandes-spsm fra sidst:
- B. Redegør for hvad Brandes forstår ved "Reaction" (fremskridtet,
- C. Hvilke problemer skal litteraturen sætte under debat iflg. Brandes? (s. 108, l. 23 og frem) ægteskabet, religionen, ejendommen, forholdet mellem kønnene, samfundsforhold
- D. Hvad er der galt med den danske litteratur iflg. Brandes? (s. 108 l. 34 og frem) den danske litteratur er barnlig, naiv, idealistisk (drømme)
- E. Forklar eksemplet med Aladdin og hvorfor han skal skiftes ud med "arbejderen" gaver er kun værktøjet ikke værket; man skal selv tage ansvar for sit liv!
- F. I timen ser vi Ordet fanger og diskuterer hvilke diskurser der påvirker den politiske debat lige nu?

MATERIALER

1. Sprog og magt, (baggrundslæsning: Litteraturens veje s. 201-209)
2. I timen; "Ordet fanger", dansk dokumentarfilm fra 2012: <http://youtu.be/i6F-rfi66bqE>
3. Peter Munk Christiansen, Rune Valentin Gegersen et al. PolitikNU, 2012, kap. 11 "Medier og politik" afsnittet "Medieteorier" -særlig fokus på afsnittet om diskursanalyse.

DOWNLOAD DETTE KOMPENDIE FRA

<http://rod-ord.dk/temaer/7-helge-rode-politisk-lyrik/>

LEKTION 4

SEKVENSER

RØDDER FORLØB 7
POLITISK OG SOCIALISTISK LITTERATUR

- A. Lav en grundig sproglig analyse af Holger Drachmann teksten (anvend Tekstanalyse –et minilex)
- B. Omskriv teksten til en tale, hvor du med et lige så blomstrende sprog taler for en socialistisk revolution.
- C. Hold talerne i klassen.

LEKTIE

1. Holger Drachmann, Engelske socialister- medbring Textanalyse et Minilex

DOWNLOAD DETTE KOMPENDIE FRA

<http://rod-ord.dk/temaer/7-helge-rode-politisk-lyrik/>

LEKTION 5

SEKVENSER

Litteraturens veje s. 221-223: Sædelighedsfejden: nyt at der er flere kvindelige forfattere

Diskussion af om der skulle være en moral for mænd og en anden for kvinder (sex før ægteskabet)?

Løsning 1: (Bla Brandes) at kvinder måtte gøre seksuelle erfaringer før ægteskabet.

Løsning 2: at både mænd og kvinder levede ud fra streng seksuel moral (Bjørnstjerne Bjørnsson og dansk Kvindesamfund).

Referat (lav en grundig og meget langsom gennemgang med klassen af teksten med ordforklaringer) -husk rammefortællingen!

En mand sidder ved en pejs i en dunkel belysning og kigger ind i mørket

En stemme taler om et sygt punkt i vedkommendes hjerne og om at vedkommendes far foragtede kvinder (fordi moren var stukket af med en kunstner), vedkommende voksede op hos faren (uden et køn) som trøst. Faren var bange for ensomheden og forsøgte nogle gange at begå selvmord (Nina hjalp med det)

På et tidspunkt vokser Nina til en kvinde, men leger stadig (kun) med faderen hvor hun indtager drengeroller.

En enkel episode, hvor de er ude at ride og hvor faderen kan se hendes angst ved et hop med hesten gør at hun kan se at han foragter hende for ikke at være en mand.

På gården var der også en vogterdreng, som hun skulle lægge arm med, men en dag taber hun. (hun opdager, at han har tabt indtil videre

med vilje -hun er blevet holdt for nar)

Disse to historier er nøglen til hendes liv. Efter armlægningshistorien blev hun et stille og sørgmodigt barn, men hun finder et tilholdssted i væggen, hvor hun hører faren snakke om kvinder og lærer dermed mænds tankegang at kende.

Hun får en stedmor i en alder af 13, som får et barn med faderen -en enfoldig kvinde der opfører sig som et barn (dum og blondineagtig) for at tilfredsstille faderen.

Nina snakker nu med manden ved pejsen og om at hun ikke vil vise sig, fordi han så vil foragte hende.

Fortsætter fortællingen:

Nina kommer ud i verden og overtager faderens syn på kvinder som dumme og enfoldige. Konstatation af at kvinder ikke betragtes som individer, men som en del af sit køn.

Hun stiger op i samfundet ved at være et objekt for mændenes begær.

Hun bliver fraskilt og skammer sig, men en dag bliver hun forelsket (men hun kan kun blive mandens "veninde")

Til sidst siger hun til manden ved pejsen at det at være en kvinde er ligesom at være en paria, en forbandelse....mens manden forsvinder.

LEKTIE

1. Læs hjemmefra *Ör Mörkret*, Victoria Benedictsson (1888)
2. Litteraturens veje, afsnittet om Sædelighedsfejden.

DOWNLOAD DETTE KOMPENDIE FRA

<http://rod-ord.dk/temaer/7-helge-rode-politisk-lyrik/>

LEKTION 6

SEKVENSER

Litteraturens veje s. 210-216

Usædvanlig nærhed og intimitet i menneskildringen, Bang nedskriver indtryk (impressionisme) "fastholdelse af virkelighedens mangfoldige og pulserende liv" –uden en alv- idende fortæller. De handlende mennesker er impressionistens genstand. Bang skriver report- ager: øjebliksbilleder, regulær stilistisk fornyelse af sproget. De første romaner er naturalistiske, men senere bliver de mere impressionistiske, dvs. fornyende i formen.

- A. Gruppearbejde m. teksten (se arbejdsspsm) (45 min.)
- B. Fælles opsamling (resten af timen) –diskuter herunder om Herman Bangs tekster kan forstås politisk?
- C. Gruppearbejde m. Franz Pander af Herman Bang
 - 1. Inddel novellen i en række faser og giv dem overskrifter
 - 2. Lav en personkarakteristik af Franz Pander
 - 3. Beskriv grundigt hvordan Franz Panders forhold til kvinder udvikles gennem historien
 - 4. Giv en beskrivelse af sproget i novellen –ind- drag impressionismebegrebet
 - 5. Lav til sidst en fortolkning af novellen.

LEKTIE

- 1. Herman Bang, Franz Pander, Litteraturens veje s. 210-216

DOWNLOAD DETTE KOMPENDIE FRA

<http://rod-ord.dk/temaer/7-helge-rode-politisk-lyrik/>

LEKTION 7

SEKVENSER

RØDDER FORLØB 7
OPSAMLING PÅ FORLØBET OM DET MODERNE
GENNEMBRUD OG POLITISK LITTERATUR

- A. Afspil Ukendt kunstners udgave af Krøblinge og blinde
- B. Diskuter hvorvidt den adskiller sig fra Helge Rodes tekst og overvej om hvordan og på hvilken måde de to tekster kan karakteriseres som politiske?
- C. Opsamling med centrale pointer fra forløbet.

LEKTIE

1. Helge Rode, Krøblinge og blinde
2. Ukendt kunstner, Krøblinge og blinde

DOWNLOAD DETTE KOMPENDIE FRA

<http://rod-ord.dk/temaer/7-helge-rode-politisk-lyrik/>

LEKTION 8

SEKVENSER

RØDDER FORLØB 7
PERSPEKTIVERING TIL DEN AKTUELLE
FLYGTNINGE - INDVANDRERDISKUSSION

- A. Diskuter om de tre tekster er eksempler på god litteratur? På hvilken måde er de politiske?
- B. Skriveøvelse: skriv et digt om et politisk emne, som optager dig. Individuel opgave.
- C. Eleverne læser deres digte højt på plenum.

LEKTIE

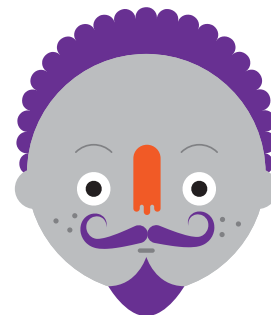
1. Ulla Dahlerup, Tale til Dansk Folkepartis landsmøde 2003
2. Yahya Hassan, Barndom (2013)
3. Natasha, Giv mig Danmark tilbage (2007)
<http://youtu.be/NONnUBKcNZI>

DOWNLOAD DETTE KOMPENDIE FRA

<http://rod-ord.dk/temaer/7-helge-rode-politisk-lyrik/>

KRØBLINGE OG BLINDE

RØDDER FORLØB 7
ORIGINALTEKST AF HELGE RODE

*Da Kongen første Gang indbød til Fest
fortælles det, at ingen Indbudt mødte.
Jeg har dog hørt, at en og anden Gæst
indfandt sig punktlig, men til ingen Nytte.*

*Da Kongen anden Gang lod Bud udgaa
til Krøblinge og Blinde og Forstødte,
blev Salen fuld og mellem dem, man saa,
var ogsaa de, som første Gang var mødte.*

*Da Kongen saa dem, skal han have sagt:
Et Spørgsmaal vil jeg lægge jer paa Sinde.
Jeg saa jer nylig her i Glans og Pragt.
Hvad vil I mellem Krøblinge og Blinde?*

*Da svared en af disse Gæster ham.
Vi maa jo tage alt, som det kan falde.
Vi prøvede at skjule vores Skam,
men Krøblinge og Blinde er vi alle.*

DOWNLOAD DETTE KOMPENDIE FRA

<http://rod-ord.dk/temaer/7-helge-rode-politisk-lyrik/>

KRØBLINGE OG BLINDE

RØDDER FORLØB 7
RAP AF HANS PHILIP / HANS PHILIP LAGUI

Velkommen til byens midte
Her hvor lortet går ned
Her hvor du mister din forstand
Hver gang du ruller en fed
Her hvor det' røverne der er politi
I den sølvgrå mercer som de ruller i
Jeg vågner op og sparker dynen af
For det' det samme gamle lort
Det bare en ny dag
Tæller mit store bundt af penge
For alle ved at uret det tikker
Lortet det går rundt i ring
Og jeg er for gammel til at dø ung
Så jeg tænker på hendes røde mund
For alt hvad jeg har er gode minder
Syreregn når min neonsol skinner
Skinnet det bedrager hver en idiot
Så hvis du siger det ikke er sandt
Så er du syg i hovedet
Og jeg kan høre den anden side kalde
Krøblinge og blinde er vi alle
Omkvæd
Politikerne tror vi alle har det fint
Og hvis ikke kan vi flygte og forsvinde
Men hvis de bare åbnede deres øjne
Så ville de se vi alle var krøblinge og blinde

Jeg' så forfærdelig forfængelig
Gør alt for at ligne en million
Men sandheden du virkelig ikk' må sige til nogen
Er at jeg har afbetaling på min telefon
Guldkæder, et par helt nye Jordans
Jeg mener går den ja så går den
Jeg har North Face jakke men vent nu, vent nu
Alt det har jeg købt for min SU
Så jeg drukner mine sorger i alt jeg kan finde
Varm øl, billig vin eller gammel gin
Græder blod, tuder snot til jeg vågner op
Næste dag nu med smerter i min dovne krop
Når jeg er død kan der læses på min gravsten
De ord jeg havde tatoveret på mine kraveben
Han kunne høre den anden side kalde
For Krøblinge og blinde det er vi alle
Omkvæd
Politikerne tror vi alle har det fint
Og hvis ikke kan vi flygte og forsvinde
Men hvis de bare åbnede deres øjne
Så ville de se vi alle var Krøblinge og blinde

DOWNLOAD DETTE KOMPENDIE FRA

<http://rod-ord.dk/temaer/7-helge-rode-politisk-lyrik/>